

Milina J. Sklabinská^[1]

Matica slovenská
riaditeľka Krajského múzea
Bratislava (Slovenská republika)

UDC 78(=162.4)(497.113)
Prehľadný vedecký článok
Priятý: 6.3.2026
Akceptovaný: 8.4.2026
doi: 10.5937/napredak7-65516

Srbsko-slovenské vzťahy v oblasti muzikológie cez prizmu muzikologických konferencií Slovenská hudba vo Vojvodine

Abstrakt: Príspevok je zameraný na organizáciu vedecko-výskumných konferencií pod názvom Slovenská hudba vo Vojvodine, ktoré sa uskutočňujú od roku 2005 v Novom Sade, respektíve na srbsko-slovenské vzťahy v oblasti muzikológie, ktoré sú zdokumentované v zborníkoch prác rovnomennej konferencie. V práci mapujeme dva hlavné smery. Prvý sa vzťahuje na kultúrne prelínanie a na vplyvy na zachovanie a zveľadenie pôvodných ľudových piesní Slovákov vo Vojvodine. Druhá časť mapuje zaujímavé fakty späté s pôsobením slovenských hudobných skladateľov v Srbsku. K najdôležitejším výsledkom patrí prínos muzikologických konferencií počas dvadsiatich rokov jej trvania a potreba pokračovať s touto aktivitou v ďalšom období, pretože aj z tejto štúdie vyplýva, že slovensko-srbské vzťahy v oblasti muzikológie sú zatiaľ málo preskúmané.

Kľúčové slová: Slovenská hudba vo Vojvodine, slovenské ľudové piesne, Mikuláš Schneider Trnavský, Viliam Figuš-Bystrý, Martin Kmeť

Úvod

V živote jednotlivca, spoločnosti alebo národa hudba plní celý rad funkcií v rámci jej percepcie, apercpcie a recepcie. Okrem estetického vnímania hudby, pod ktorým chápeme estetický zážitok,

založený na reflexii vlastného vzťahu k estetickej hodnote diela, pre tento príspevok budú významné najmä funkcie hudby spojené s kolektívnou identitou jedného spoločnosti a kulturologického prelínania. Aj keď sa jej formy a tvary menili v čase a zemepisnom priestore, samo o sebe to

[1] sklabinska@gmail.com

prináša nekonečný počet hudobných naratívov a interpretácií, práca má za cieľ spracovať tie fakty a tvary, ktoré prepájajú slovenskú a srbskú hudobnú tradíciu. Totiž, v štúdiu predstavíme výsledky jednotlivých výskumov z oblasti muzikológie v spoločnosti vojvodinských Slovákov. Rámce práce tvorí stručná analýza spolu 20. muzikologických konferencií, ktoré sa v Novom Sade uskutočnili v období 2005 – 2024.

Muzikologické konferencie pod názvom Slovenská hudba vo Vojvodine vznikli s cieľom pátrať po nedostatočne preskúmaných témach a zapisovať, dokumentovať, abstrahovať, analyzovať a syntetizovať známe aj menej známe poznatky z oblasti hudobnej teórie a praxe. Zároveň mali za cieľ objavovať nové súvislosti, ktoré prinesú kvalitu do hudobného života vojvodinských Slovákov. Muzikologické konferencie sa konali každoročne bez prestávok a dnes možno konštatovať, že na konferenciách zaznelo a publikovaných bolo 164 vedeckých, odborných, výskumných, dokumentačných a publicistických textov a štúdií, ktoré napísali úhrnne 104 autori zo Srbska, Maďarska, Rumunska, Chorvátska, zo Slovenska a z Českej republiky. Zborníky prác ako konkrétne výstupy z konferencií boli pravidelne publikované v slovenskom jazyku a tiež po srbsky, keď ich autori prezentovali svoje práce v srbčine. Abstrakty sú v slovenskom a srbskom jazyku. V prípade, že boli autori cudzojazyční, tak aj v ich jazyku. Dnes sú tieto zborníky priamymi výsledkami konferencií a patria k často citovaným zdrojom vo vedecko-výskumnej činnosti na rôzne kulturologické témy. Od roku 2006 sa konferencie stali tematické a jej účastníci spracovali nasledovné témy: K

otázkam dokumentácie ľudovej tvorby Slovákov vo Vojvodine (2006), K výskumu tradičnej hudby vojvodinských Slovákov (2007), Slovenské hudobno-folklórne festivaly – súčasnosť a budúcnosť (2008), 60. rokov slovenskej hudobnej tvorby v Novosadskom rozhlase (2009), Inovačné metódy v hudobnej pedagogike (2010), Zborový spev vojvodinských Slovákov (2011), Cirkevná hudba vojvodinských Slovákov (2012), Slovenská vojvodinská hudba a jej zastúpenie na Slovensku (2013), Hudobné umenie v živote človeka (2014), Dramaturgia a manažment hudobných podujatí (2015), Život a dielo etnomuzikológa Martina Kmeťa (2016), Slovenskí hudobní skladatelia pôsobiaci vo Vojvodine (2017), Prínos Juraja Feríka st. a Juraja Feríka ml. do hudobného života vojvodinských Slovákov (2018), Výskum, dokumentácia a prezentácia hudby vojvodinských Slovákov (2019), Výročia v oblasti hudby a aktuálne otázky z hudobného života vojvodinských Slovákov (2020), Život a dielo Kvetoslavy (Čániovej) Benkovej (2021), Zbierky slovenských ľudových piesní na Dolnej zemi (2022), Petrovským hudobným pedagogičkám a zborovým dirigentkám Anne Medvedovej st. a Mariene Stankovičovej Krivákovej k životným jubileám (2023) a Interpreti vokálnej a inštrumentálnej vážnej hudby z radov vojvodinských Slovákov (2024). Spolu s početnými osobnosťami zo sveta muzikológie podporu tomuto zámeru poskytli rôzne inštitúcie, ako napr. Ústav hudobnej vedy Slovenskej akadémie vied, Literárny a hudobný ústav Slovenskej národnej knižnice, Národné osvetové centrum z Bratislavy, Katedra estetiky Univerzity Komenského z Bratislavy, ale aj početné inštitúcie a akademická obec zo Srbska.

Milina J. Sklabinská

Srbsko-slovenské vzťahy v oblasti muzikológie cez prizmu muzikologických konferencií Slovenská hudba vo Vojvodine

Zborníky prác z muzikologických konferencií

Foto: Ústav pre kultúru vojvodinských Slovákov

Dovolím si vyjadriť presvedčenie, ako iniciátorka konferencií a autorka početných príspevkov z hudobného života vojvodinských Slovákov, že konferencie mali veľmi pozitívny vplyv nielen na spoločenskú reflexiu v danej chvíli, ale aj na početné kultúrno-umelecké spolky a organizácie, ktoré zachovávajú slovenskú hudobnú tradíciu v Srbsku. Ústav pre kultúru vojvodinských Slovákov, ktorý sa úlohy organizátora konferencie ujal ešte v roku, v ktorom bol založený (2008), a pred tým ešte Výbor pre kultúru Národnostnej rady slovenskej národnostnej menšiny v Srbsku, prispeli k tomu, aby sa vybudovala kvalitná platforma na reflexiu muzikologických tém. Vďaka inštitucionálnej podpore

úspešne bola podporená dokumentačná a výskumná práca staršej generácie hudobných odborníkov, ktorí už nie sú medzi nami, avšak práve oni zanechali hlbokú stopu a mnohé témy zachránili pred zabudnutím. Rezervu však máme v tom, že sme nedokázali vytvoriť širší obraz o prelínaní kultúr a o skutočných vzájomných vplyvoch okolia na kultúru vojvodinských Slovákov. Výnimkou je monografia o Starej Pazove, v ktorej muzikologička Kristina Lomen zahrnula aj srbské piesne z repertoáru Slovákov v Starej Pazove (Lomen, 2021, s. 192). Práve táto práca môže byť prvým krokom k tomu, aby sme sa cez prizmu muzikologických konferencií priblížili aj k slovensko-srbským vzťahom v oblasti hudby.

Skúmanie vplyvu prostredia na zachovanie a zakonzervovanie ľudovej piesne vo Vojvodine

Už v prvom ročníku konferencie zaznela výskumná práca významného etnomuzikológa a profesora Hudobnej akadémie v Novom Sade Dr. Niceho Fracileho, ktorý sa venoval téme prelínania hudobného folklóru obyvateľov Vojvodiny (Fracile, 2005, s. 147). Autor na konkrétnych príkladoch analyzuje hudobnú tradíciu multikultúrej Vojvodiny a robí paralely medzi hudobnými prvkami rôznych menšinových spoločností a etnických skupín, ale aj väčšinového srbského národa v súlade s rôznorodou a špecifickou hudobnou tradíciou Vojvodiny. Okrem iného konštatuje, že „hudobná tradícia Vojvodiny predstavuje veľmi inšpiratívnu a zaujímavú folklórnu oblasť pre komparatívne výskumy“ a zároveň však zdôrazňuje, že Vojvodina nikdy nemala a ani nemá vlastný inštitút na výskum folklóru. Aj z toho dôvodu boli „etnomuzikologické výskumy ponechané entuziastom, ktorých je dnes, čoraz menej“. Paralely a prelínanie medzi srbskou hudobnou tradíciou nachádza predovšetkým s hudobnou tradíciou Rumunov vo Vojvodine (Fracile, 2005, s. 153), zatiaľ čo paralely medzi slovenskou a srbskou piesňou vôbec nenachádza. Takéto stanovisko môžeme podporiť aj výsledkami výskumu zakladateľa slovenskej etnomuzikológie v Srbsku Mr. Martina Kmeťa (1925 – 2011), ktorého životné dielo vyvrcholilo zostavením *Registra slovenských ľudových piesní spievaných Slováckmi vo Vojvodine* na prelome tisícročí. Analyzujúc korpus piesní, ktoré spievajú vojvodinskí Slováci vytvoril štyri skupiny: Sťahovaním prinesené zo starej vlasti, Dodatočne

importované zo Slovenska, Utvorené vo Vojvodine a Prebraté od iných národov a národností (Kmeť, 1974, s. 550). Štvrtá skupina je takmer zanedbateľná a vzniká vtedy, ak sa na srbskú alebo na melódiu iných národov vytvorí slovenský text.

Podobné analýzy nájdeme aj v prostredí slovenských etnomuzikológov začiatkom 60. rokov minulého storočia, odkedy datujú systematické výskumy piesňovej tradície (Ústavu hudobnej vedy SAV a Ústavu etnológie SAV, tiež Ústavu pre zahraničných Slovákov Matice slovenskej) v tom čase juhoslovenských Slovákov. Uznávaná slovenská muzikologička a etnomuzikologička Hana Urbancová predstavila vo svojej štúdiu o piesňovej tradícii vojvodinských Slovákov jej komplexný rozvoj a vytvorila tak pevné vedecké rámce uvedenej témy z aspektu slovenskej hudobnej vedy. Vo svojej práci uvádza, že novšie výskumy (z druhej polovice 20. storočia) rozšírili pohľad na slovenské enklávy o ďalší dôležitý aspekt. Enklávy sa začali vnímať ako súčasť slovenskej kultúrnej tradície špecifického typu, ktoré obsahovali niekoľko kultúrnych vrstiev. „V tradičnom speve bolo možné vyčleniť tri základné kategórie piesní: a) repertoár pochádzajúci zo starej vlasti; b) vplyvy pochádzajúce z inoetnického okolia; c) nová piesňová tvorba, ktorá vznikala priamo v prostredí enkláv“ (Urbancová, 2014, s. 18). Avšak ľudová pieseň je predovšetkým živý, v čase meniaci sa, organizmus. Nedá sa spochybníť fakt, že sa texty piesní menili a prispôbovali novému prostrediu (názvy pôvodných slovenských miest si vymenili s tými, ktoré obývali) a čoskoro sa v piesňach začali objavovať nové, pravdivé či vymyslené príbehy a skúsenosti či udalosti, ktoré popisovali už nové prostredie. Tieto premeny uvádza vo svojom výskume o vojenských

piesňach Kristina Lomen (Lomen, 2023, s. 197)^[2]. Zmeny však nezasiahli iba textovú zložku. Naopak ústne podávanie tejto tradície spôsobilo, že sa menili aj niektoré časti melódií (vo vzťahu k pôvodným tvarom). Charakter korpusu, resp. duch piesní, sa zachoval, avšak aj sám M. Kmeť v komparačnom procese piesní zaznamenaných na území Slovenska a piesní, ktoré spievajú vojvodinskí Slováci, rozdelil tento slovenský vojvodinský korpus na deväť podskupín. Nájdeme v nich rôzne rozdelenia. Niekde sú napr. rovnaké melódie a odlišné texty, v inej zase rovnaké texty a odlišné melódie, tiež podskupiny, ktoré majú bližšie a ďalšie melodické či textové varianty, jednu kategóriu dokonca tvoria tie piesne, ktoré majú iba rovnaký námet.

Práve v tomto kontexte vieme vnímať vplyv nového prostredia na autentickú slovenskú hudobnú kultúru, ktorá podľa slov etnológa a profesora Dr. Jána Botíka zatiaľ nie je dostatočne preskúmaná a ako aj sám hovorí: „za slabšie ohnivko možno označiť neuspokojivú úroveň interpretácie a teoretického rozpracovania jestvujúcich národopisných poznatkov“ (Botík, 2013, s. 10). Botík preto zdôrazňuje synkretizmus a potrebu, aby sa na slovenskú tradičnú kultúru pozeralo ako na kultúrny systém, v ktorom sú akumulované fakty trojakej proveniencie: 1. nadobudnuté v ich niekdajšej materskej krajine, 2. prevzaté z obklopujúcej mnohoetnickej a multikultúrnej vojvodinskej spoločnosti, hlavne od srbského etnika, 3. vytvorené príslušníkmi slovenských komunít v podmienkach novo osídleného prostredia Vojvodiny. V tom zmysle nás

odkazuje aj na kapitálne diela z oblasti etnológie, ako je napríklad dielo etnologičky Mily Bosičovej, ktorá popisala tradičný odev Slovákov vo Vojvodine a monografiu z oblasti lingvistiky Jozefa Štolca, ktorý popísal slovenské nárečia vo Vojvodine. Ako hovorí, „vďačíme im za to, že nám predstavili, ako sa v slovenských vojvodinských komunitách udial ten veľkolepý konvergentný/zjednocovací proces, v ktorom sa nárečová a odevná pestrosť, ktorú si kolonisti prinášali zo svojich horniackych rodísk, najskôr zjednotila a potom aj rozvinula do nových lokálnych nárečových a odevných variantov so špecifickými znakmi ich dolnozemsosti“ (Botík, 2013, s. 15). V tomto zmysle môžeme pozorovať aj korpus ľudových piesní vojvodinských Slovákov. Z kulturologického aspektu dnešného Slovenska môžeme vnímať tento korpus ako osobitný slovenský región z tzv. Dolnej zeme. Z aspektu srbskej hudobnej tradície je potrebné tento fenomén vnímať ako bohaté, jedinečné a neopakovateľné kultúrne dedičstvo, ktoré sa vďaka kontinuálnej starostlivosti o jej zachovanie hlboko usadilo, ochránilo a je ako také propagované v pôvodnom tvare.

Slovenské osobnosti zo sveta hudby, ktoré žili a tvorili na území Srbska

Konferencia Slovenská hudba vo Vojvodine priniesla aj rad poznatkov o živote a diele skladateľov a hudobných dejateľov, ktorí svojou prácou v hudobnej oblasti kultivovali prostredie, v ktorom (niekedy aj

[2] Publikácia je dostupná na: https://www.sav.sk/journals/uploads/11270818Musicologica2_2023_03_Lomen.pdf

celkom krátko) pôsobili. K témam, ktoré v tomto kontexte rezonovali najsilnejšie zaraďujeme pôsobenie skladateľov Viliama Figušu Bystrého (1875 – 1937) a Mikuláša Schneidera Trnavského (1881 – 1958) na území dnešnej Vojvodiny. Dvaja príslušníci tzv. staršej generácie slovenských skladateľov, ktorí sa zaslúžili o vznik slovenskej národnej umeleckej hudby, sa zoznámili práve vo Veľkom Bečkereku vo Vojvodine. Po prvýkrát o tomto kultúrnu verejnosť v Srbsku informoval docent Michal Babiak, ktorý v časopise pre kultúru a literatúru *Nový život* zverejnil text pod názvom *Z padinského organistu slávny komponista* (Babiak, 2005, s. 119). Onedlho potom sa na našich konferenciách objavovali texty, ktoré analyzovali život a dielo oboch skladateľov, s osobitným dôrazom na ich denníky, v ktorých popisovali svoj život v novom prostredí (Sklabinski, 2020, s. 94). Osobitne Viliam Figuš-Bystrý, tvorca prvej slovenskej národnej opery, neplné štyri roky žil a pracoval v Slovákmi obývanej Lajosfalve (dnes Padine) v Banáte (1903 – 1907). Na strane druhej Mikuláš Schneider-Trnavský, národný umelec, autor početných skladieb, osobitne sólo piesní pre hlas a klavír, svoje prvé zamestnanie našiel vo Veľkom Bečkereku (1906 – 1907). Do Veľkého Bečkereku prišiel na základe pozvania neskôr slávneho srbského skladateľa Petra Konjovića (1883 – 1970) s ktorým spoločne študoval na Konzervatóriu v Prahe. Poldruha roka bol na čele Srbského pravoslávneho speváckeho zboru Beseda a svojim krátkym ale produktívnym pôsobením pozdvihol kultúrnu a umeleckú scénu v meste na závideniahodnú úroveň^[3]. Aj keď bol vo Veľkom Bečkereku iba pol roka,

M. Sch. Trnavský nacvičil a predviedol v Bečkereku aj Figušovu skladbu *Balada pre hlas, zbor a orchester Rákociné* op. 31. Jej úspech bol opísaný v spomienkach oboch autorov. Ako prvý túto tému pre naše konferencie spracoval Juraj Ferík ml. (1935 – 2018). Následne, pre potreby konferencie autorka textu pátrala v kultúrnych inštitúciách v Zreňanine po stopách činnosti M. Sch. Trnavského. Vďaka Archívu mesta Zreňanin boli zabezpečené výstrižky z maďarského denníka *Torontál* preložené do srbského jazyka, ktoré dokladujú úspešnú koncertnú sezónu M. Sch. Trnavského vo Veľkom Bečkereku (Sklabinski, 2020, s. 91).

V Novom Sade pobudol aj skladateľ Tibor Andrašovan (1917 – 2001), ktorý upravoval slovenské ľudové piesne, nacvičoval ich s orchestrom Novosadského rozhlasu a v tom zmysle prispel k slovenskej produkcii tohto významného média. S T. Andrašovanom spolupracovala aj sólistka slovenských ľudových piesní Ludmila Berediová–Stupavská, ktorá so skladateľom nahrala aj obsiahly rozhovor. Exkluzívne bol tento rozhovor predstavený na konferencii a následne aj publikovaný v zborníku *pác* (Berediová–Stupavská, 2017, s. 45). Z tohto interview zisťujeme, aká bohatá bola internacionálna cesta skladateľa, ale aj to, aké boli jeho pocity keď prvýkrát navštívil Báčsky Petrovec v roku 1937 a následne aj Nový Sad koncom osemdesiatych rokov.

V rámci konferencie sme hovorili aj o skladateľoch, ktorí boli z radov vojvodinských Slovákov. Takým bol napríklad Ján Podhradský (1891 – 1955), autor operety *Pekná nová maľovaná kolíska*, ktorá patrí medzi prvotiny tohto hudobného žánru

[3] Podrobne spracovaný text je aj na [https://drive.google.com/file/d/1nJyexvdVRIMJh\]-m-ZhMzZ7qsEa2RPcI/view](https://drive.google.com/file/d/1nJyexvdVRIMJh]-m-ZhMzZ7qsEa2RPcI/view) str. 91

Milina J. Sklabinská

Srbsko-slovenské vzťahy v oblasti muzikológie cez prizmu muzikologických konferencií Slovenská hudba vo Vojvodine

Účastníci 13. konferencie Slovenská hudba vo Vojvodine, 27. 11. 2017. Nový Sad

Foto: Ústav pre kultúru vojvodinských Slovákov

v slovenskej hudobnej literatúre. Podhradský bol významným dejateľom slovenského hudobného života vo Vojvodine a z textu Marieny Stankovičovej–Krivákovej zisťujeme, že vo väčšine našich osád sa hrali divadlá, v ktorých nevystali ani hudobné body. V istom zmysle bol ovplyvnený srbskou tradíciou príznačnou pre danú dobu, keď sa do divadelných predstavení spravidla zaraďovali aj hudobné body (Stankovičová–Kriváková, 2017, s. 67).

S veľkým potešením sme na konferencii privítali aj známeho skladateľa zo Zemuny Mirka Šouca, ktorý sa vo veku 85 rokov aj osobne zúčastnil našej konferencie. M. Šouc pozorne vnímal prednášku

svojej dcéry dirigentky Vesny Šoucovej, ktorá vysvetlila slovenský pôvod tejto rodiny a predstavila obsiahlu skladateľskú tvorbu a interpretačné umenie M. Šouca. Ani prítomní neskrývali svoje nadšenie po reprodukovaniach, ale aj na živo predvedených dielach M. Šouca. Skladateľovi sa tak dostalo zaslúžené uznanie aj od slovenskej menšiny, z ktorej pochádza. Pripomeňme si, že M. Šouc bol akademicky vzdelaný skladateľ a interpret, ktorý je zaradený medzi zakladateľov jazzovej hudby na území bývalej Juhoslávie. Prvú jazzovú tému „kontrasty“ M. Šouc zložil v roku 1948 a odvtedy jeho skladby nachádzame v repertoároch jazzových

orchestrov Rádio-televízie Beograd a Rádio-televízie Lubľana či Zahrebského jazzového orchestra a ďalších. So svojim orchestrom – Orchestrom Mirka Šouca usporiadal niekoľko tisíc koncertov doma a v zahraničí. Významnú časť tvorby ako skladateľ, upravovateľ, dirigent a interpret venoval deťom (Šouc, 2017, s. 15). Ocenený bol početnými cenami a jeho pieseň *Zakleo se bumbar* poznajú všetky generácie detí z bývalej Juhoslávie.

Na konferencii, ktorá bola venovaná životu a dielu Kvetoslavy Čániovej–Benkovej bol našim hosťom aj popredný huslista, dlhoročný vedúci Orchestra ľudových nástrojov Slovenského rozhlasu (OLUN) v Bratislave Miroslav Dudík. Okrem iného spomenul si aj na fakt, že ich práve hudobná redaktorka Kvetoslava Benková v roku 1978 pozvala, aby sa s vtedy novozaloženým orchestrom zúčastnili juhoslovanského festivalu Oj, Dunave plavi v Novom Sade. V autorskom príspevku spomína na to, ako si len dvojročný orchester s veľkým úspechom zahral na prestížnom festival a získal si tým prvé medzinárodné skúsenosti. Samozrejme nevystali ani koncerty v Slovákmi obývaných prostrediach – v Kysáči, Petrovci a v Starej Pazove.

Už spomínaný prvý dirigent z radov vojvodinských Slovákov Juraj Ferík ml. pôsobil desať rokov ako dirigent Nišského symfonického orchestra a svojou prácou podstatne prispel k rozvoju tamojšieho hudobného života. O tom na konferencii hovoril Nebojša Todorović, srbský muzikológ a riadny profesor na Fakulte umení v Niši. Todorović detailne analyzoval bohatú koncertnú činnosť J. Feríka, ktorý pôsobil aj ako pedagóg v Strednej hudobnej škole Dr. Vojislava Vučkovića, bol spoločensky činným umelcom a jedným zo zakladateľov Nišských hudobných slávností v roku 1975, ktoré sa konajú aj dnes (Todorović, 2023,

s. 152). J. Ferík v Niši pôsobil desať rokov (1970 – 1980) a koncert, ktorý s týmto orchestrom pripravil naposledy sa konal 9. januára 1980. Jeho pôsobenie dirigenta pokračovalo v Novosadskej opere.

Veľký znalec slovenskej ľudovej piesne vo Vojvodine, ale aj pedagóg, skladateľ a slovom osobnosť vojvodinských Slovákov mr Martin Kmeť, taktiež žil 9 rokov v Negotine a pôsobil na tamojšej Pedagogickej fakulte. Po presťahovaní sa do Nového Sadu pôsobil na Pedagogickej fakulte v Novom Sade. M. Kmeť sa do dejín zapísal najmä svojimi muzikologickými prácami na tému slovenskej ľudovej piesne vo Vojvodine. Jeho výnimočnú aktivitu je možné pozorovať aj v rámci odborných združení, ako je Združenie folkloristov Juhoslávie, ktorého členom sa stal v roku 1960 a funkciu predsedu zastával v rokoch 1989 až 1991. Začnúc rokom 1987 odborné konferencie usporadúvalo aj Združenie folkloristov Vojvodiny, kde pravidelne publikoval aj M. Kmeť. Svoje bohaté vedomosti o slovenských ľudových piesňach M. Kmeť predstavil aj v zborníkoch, ktoré vydávalo združenie PČESA (Proleće na čenejskim salašima). Boli to sympóziá s účasťou odborníkov rôznych vedeckých profilov.

Uvedené fragmenty o slovenských hudobných osobnostiach potvrdzujú, že územie dnešného Srbska nebolo pre slovenských tvorcov len prechodným pôsobiskom, ale priestorom vzájomnej kultúrnej kultivácie. Ich prítomnosť zanechala v srbských inštitúciách a mestách trvalú stopu a táto stopa tvorí základ bohatého hudobného dedičstva, ktoré dodnes definuje identitu vojvodinských Slovákov. Na jednej strane je to vklad do srbského kultúrneho prostredia, na strane druhej je to obohacovanie umeleckej senzibility samotných osobností, ktoré v tomto priestore tvorili.

Záver

Tento krátky a stručný exkurz do problematiky slovensko-srbských kultúrnych vzťahov v oblasti hudby môže byť podnetom k intenzívnejším výskumom a vzniku nových spoluprác. Ďalší systematický výskum by sa mal v budúcnosti venovať hĺbkovej muzikologickej analýze, ale aj spracovaniu archívnych prameňov, najmä dobovej cudzojazyčnej tlače a osobnej korešpondencie, ktoré môžu odhaliť doposiaľ neznáme detaily o recepcii slovenskej hudby v srbskom prostredí. Napokon sa ako nevyhnutné javí intenzívnejšie využitie metód

orálnej histórie, teda zaznamenávanie svedectiev žijúcich pamätníkov a hudobných dejateľov, ktorých osobná skúsenosť tvorí nenahraditeľný most medzi minulosťou a súčasnosťou našej hudobnej kultúry. Práve táto výskumná metóda sa nám v priebehu času veľmi osvedčila.

Nebolo by možné obsiahnuť všetky uvedené fragmenty nebyť organizovaného prístupu a dvadsiatich stretnutí nadšených a odborných ľudí, ktorí svojou nezištnou prácou prispeli k výskumu, dokumentácii a propagácii jednej z najrozšírenejších oblastí kultúry a umenia, akou je oblasť hudby.

Literatúra

- Babiak, M. (2005). From a Padina organist to a famous composer. In: *Nový život – časopis pre literatúru a kultúru*. Novi Sad, year 57, pp. 119-131. [In Slovak]
- Berediová-Stupavská, Lj. (2017). From Tibor Andrašovan's Life. In: *Slovak Music in Vojvodina. Proceedings of the 13th Musicological Conference 2017*, pp. 45-65. Novi Sad: Zavod za kulturu vojvodanskih Slovaka, ISBN: 978-86-87947-39-9. [In Serbian]
- Bosić, M. (1987). *Slovak Folk Costumes in Vojvodina*. Novi Sad: Vojvođanski muzej, p. 263. [In Serbian]
- Botík, J. (2013). About the Concepts of Research of Vojvodina Slovaks. In: *Slovak Music in Vojvodina. Proceedings of the 9th Musicological Conference 2013*, pp. 7-18. Novi Sad: Zavod za kulturu vojvodanskih Slovaka, ISBN: 978-86-87947-22-1. [In Serbian]
- Fracile, N. (2005). Musical Tradition of Vojvodina – Continuity, Changes, Interpenetrations, Perspectives. In: *Slovak Music in Vojvodina. Proceedings of the 1st Musicological Conference 2005*, pp. 147-157, ISBN 86-86263-01-1. [In Serbian]
- Kmeť, M. (1974). Slovak folk songs from Vojvodina compared to folk songs in Slovakia. In: *Novi život – časopis za literaturu i kulturu*, edited by M. Harpanj. Novi Sad: NVTP Obzor – ZOZP Tvorba, pp. 548-561. [In Serbian]
- Lomen, K. (2021). *Traditional song culture of Slovaks in Stara Pazova, Serbia*. Bratislava: Ústav hudobnej vedy SAV, v. v. i., pp. 191-193, ISBN 978-82-89410-04-3. [In Slovak]
- Lomen, K. (2023). Military songs of Slovaks in Vojvodina: a traditional song genre and its transformations in a minority environment. In: *Musicologica Slovaca*, year 14 (40), No. 2, pp. 197-245. ISSN 1338-2594. [In Slovak]
- Sklabinski, M. (ed.). (2005). *Slovak Music in Vojvodina 2005. Proceedings of the 1st Conference of Musicologists and Music Experts*. Novi Sad: National Council of the Slovak National Minority, ISBN 86-86263-01-1. [In Slovak]
- Sklabinski, M. (ed.). (2006). *Slovak Music in Vojvodina 2006. Proceedings of the 2nd Conference of Musicologists and Music Experts*. Bački Petrovac: National Council of the Slovak National Minority, ISBN 978-86-86263-02-5. [In Slovak]
- Sklabinski, M. (ed.). (2007). *Slovak Music in Vojvodina 2007. Proceedings of the 3rd Conference of Musicologists and Music Experts*. Novi Sad: National Council of the Slovak National Minority, ISBN 978-86-86263-06-3. [In Slovak]
- Sklabinski, M. (ed.). (2008). *Slovak Music in Vojvodina 2008. Proceedings of the 4th Conference of Musicologists and Music Experts*. Novi Sad: National Council of the Slovak National Minority, ISBN 978-86-87947-01-6. [In Slovak]
- Sklabinski, M. (ed.). (2009). *Slovak Music in Vojvodina 2009. Proceedings of the 5th Conference of Musicologists and Music Experts*. Novi Sad: National Council of the Slovak National Minority, Zavod za kulturu vojvodanskih Slovaka, ISBN 978-86-87947-02-3. [In Slovak]
- Sklabinski, M. (ed.). (2010). *Slovak Music in Vojvodina 2010. Proceedings of the 6th Conference of Musicologists and Music Experts*. Novi Sad: National Council of the Slovak National Minority, Zavod za kulturu vojvođanskih Slovaka, ISBN 978-86-87947-04-7. [In Slovak]

- Sklabinski, M. (ed.). (2011). Slovak Music in Vojvodina 2011. *Proceedings of the 7th Conference of Musicologists and Music Experts*. Novi Sad: National Council of the Slovak National Minority, Zavod za kulturu vojvođanskih Slovaka, ISBN 978-86-87947-09-2. [In Slovak]
- Sklabinski, M. (ed.). (2012). Slovak Music in Vojvodina 2012. *Proceedings of the 8th Conference of Musicologists and Music Experts*. Novi Sad: Zavod za kulturu vojvođanskih Slovaka, ISBN 978-86-87947-17-7. [In Slovak]
- Sklabinski, M. (ed.). (2013). Slovak Music in Vojvodina 2013. *Proceedings of the 9th Conference of Musicologists and Music Experts*. Novi Sad: Zavod za kulturu vojvođanskih Slovaka, ISBN 978-86-87947-22-1. [In Slovak]
- Sklabinski, M. (ed.). (2014). Slovak Music in Vojvodina 2014. *Proceedings of the 10th Conference of Musicologists and Music Experts*. Novi Sad: Zavod za kulturu vojvođanskih Slovaka, ISBN 978-86-87947-29-0. [In Slovak]
- Sklabinski, M. (ed.). (2015). Slovak Music in Vojvodina 2015. *Proceedings of the 11th Conference of Musicologists and Music Experts*. Novi Sad: Zavod za kulturu vojvođanskih Slovaka, ISBN 978-86-87947-32-0. [In Slovak]
- Sklabinski, M. (ed.). (2016). Slovak Music in Vojvodina 2016. *Proceedings of the 12th Musicological Conference*. Novi Sad: Zavod za kulturu vojvođanskih Slovaka, ISBN 978-86-87947-38-2. [In Slovak]
- Sklabinski, M. (ed.). (2017). Slovak Music in Vojvodina 2017. *Proceedings of the 13th. Musicological Conference*. Novi Sad: Zavod za kulturu vojvođanskih Slovaka, ISBN 978-86-87947-39-9. [In Slovak]
- Sklabinski, M. (ed.). (2018). Slovak Music in Vojvodina 2018. *Proceedings of the 14th Musicological Conference*. Novi Sad: Zavod za kulturu vojvođanskih Slovaka, ISBN 978-86-87947-50-4. [In Slovak]
- Sklabinski, M. (ed.). (2019). Slovak Music in Vojvodina 2019. *Proceedings of the 15th Musicological Conference*. Novi Sad: Zavod za kulturu vojvođanskih Slovaka, ISBN 978-86-87947-56-6. [In Slovak]
- Sklabinski, M. (ed.). (2020). Slovak Music in Vojvodina 2020. *Proceedings of the 16th Musicological Conference*. Novi Sad: Zavod za kulturu vojvođanskih Slovaka, ISBN 978-86-87947-64-1. [In Slovak]
- Sklabinski, M. (ed.). (2021). Slovak Music in Vojvodina 2021. *Proceedings of the 17th Musicological Conference*. Novi Sad: Zavod za kulturu vojvođanskih Slovaka, ISBN 978-86-87947-69-6. [In Slovak]
- Sklabinski, M. (ed.). (2022). Slovak Music in Vojvodina 2022. *Proceedings of the 18th Musicological Conference*. Novi Sad: Zavod za kulturu vojvođanskih Slovaka, ISBN 978-86-87947-72-6. [In Slovak]
- Sklabinski, M. (ed.). (2023). Slovak Music in Vojvodina 2023. *Proceedings of the 19th Musicological Conference*. Novi Sad: Zavod za kulturu vojvođanskih Slovaka, ISBN 978-86-87947-81-8. [In Slovak]
- Sklabinski, M. (ed.). (2024). Slovak Music in Vojvodina 2024. *Proceedings of the 20th Musicological Conference*. Novi Sad: Zavod za kulturu vojvođanskih Slovaka (currently being printed). [In Slovak]
- Stankovičová – Kriváková, M. (2017). Ján Podhradský – Life and Work. In: Slovak Music in Vojvodina. *Proceedings of the 13th Musicological Conference 2017*, pp. 67-74. Novi Sad: Zavod za kulturu vojvođanskih Slovaka, ISBN: 978-86-87947-39-9 [In Serbian]
- Šouc, V. (2017). Mirko Šouc's Life and Work. In: Slovak Music in Vojvodina. *Proceedings of the 13th Musicological Conference 2017*, pp. 9-14. Novi Sad: Zavod za kulturu vojvođanskih Slovaka, ISBN: 978-86-87947-39-9 [In Serbian]
- Štolc, J. (1968). *Speech of Slovaks in Yugoslavia*. Bratislava: Vydavateľstvo Slovenskej akadémie vied, p. 353. [In Slovak]

- Todorović, N. (2023). Niš Days of Maestro Juraj Ferik – Contribution to the Development of Musical Life in Niš. In: Slovak Music in Vojvodina. *Proceedings of the 18th Musicological Conference 2022*, pp. 136-160. Novi Sad: Zavod za kulturu vojvođanskih Slovaka, ISBN: 978-86-87947-72-6 [In Serbian]
- Urbancová, H. (2014). Research into Slovak Folk Songs in Vojvodina – Documentation and Reflections. In: Slovak Music in Vojvodina. *Proceedings of the 10th Musicological Conference 2014*, pp. 9-45. Novi Sad: Zavod za kulturu vojvođanskih Slovaka, ISBN: 978-86-87947-29-0. [In Serbian]